

Βρυξέλλες, 1 Ιουλίου 2022
(OR. en)

10596/22

ECOFIN 659
UEM 181
SOC 395
EMPL 267
COMPET 537
ENV 654
EDUC 258
RECH 405
ENER 327
JAI 939
GENDER 118
ANTIDISCRIM 92
JEUN 130
SAN 410

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (2ο Τμήμα) / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου ECOFIN για την έκθεση του 2021 για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την έκθεση του 2021 για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα, τα οποία κατάρτισε η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή στις 29-30 Ιουνίου 2022.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ 2021 ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

– Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου ECOFIN –

Το Συμβούλιο (ECOFIN):

1. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την «Έκθεση του 2021 για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα» της Επιτροπής, η οποία επικαιροποιεί την αξιολόγηση των κινδύνων δημοσιονομικής διατηρησιμότητας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση εμπλουτισμένη πολυδιάστατη προσέγγιση και με βάση την έκθεση του 2021 για τη δημογραφική γήρανση. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις μεθοδολογικές βελτιώσεις που εισήχθησαν στην έκθεση, ιδίως την απλούστευση και τις βελτιώσεις της ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους, οι οποίες επιτεύχθηκαν, μεταξύ άλλων, με τη συνεκτίμηση στην ανάλυση του αντίκτυπου που έχουν οι επενδύσεις που απορρέουν από το μέσο ανάκαμψης NextGenerationEU στη μεσοπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ, καθώς και με την προσθήκη ανάλυσης που απεικονίζει τους δημοσιονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Επισημαίνει παράλληλα ότι ο δυνητικός αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων που απορρέουν από το NextGenerationEU στη μεσοπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ δεν έχει ληφθεί υπόψη στην ανάλυση μέχρι στιγμής. ΕΠΙΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τις διαφορετικές λειτουργίες της ανάλυσης της Επιτροπής για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα, στις οποίες περιλαμβάνεται ο εντοπισμός των πιθανών δημοσιονομικών κινδύνων στα κράτη μέλη, βάσει των οποίων διαμορφώνονται οι απαιτήσεις πολιτικής και οι συστάσεις στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η επικαιροποίηση στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης μέτρων της Επιτροπής επιβεβαιώνει σε γενικές γραμμές τα πορίσματα της έκθεσης του 2021 για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα, με μικρές αλλαγές να παρατηρούνται στην ταξινόμηση των κινδύνων.

2. ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ την εκτίμηση της Επιτροπής ότι συνολικά φαίνεται να υπάρχουν περιορισμένοι επικείμενοι δημοσιονομικοί κίνδυνοι στα περισσότερα κράτη μέλη, παρότι εξακολουθούν να υπάρχουν δημοσιονομικά και μακροοικονομικά τρωτά σημεία. Η χρηματοδότηση του NextGenerationEU και ο αναμενόμενος αναπτυξιακός αντίκτυπος των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον μετριασμό των βραχυπρόθεσμων κινδύνων. Ωστόσο, τα υψηλά επίπεδα χρέους, τα οποία αυξήθηκαν περαιτέρω συνεπεία της κρίσης COVID-19, και οι πολύ αρνητικές καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις σε ορισμένα κράτη μέλη αποτελούν σημαντική πηγή βραχυπρόθεσμης ευπάθειας.

3. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, μεσοπρόθεσμα, και εφόσον οι πολιτικές παραμείνουν αμετάβλητες, αρκετά κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν, σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, υψηλούς κινδύνους, κυρίως λόγω των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους και της ανοδικής πορείας του χρέους, κάτι που αντικατοπτρίζει την ασθενή αρχική δημοσιονομική θέση τους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις προβλεπόμενες αυξήσεις των συνδεδεμένων με τη δημογραφική γήρανση δημόσιων δαπανών τους, καθώς και την ευαισθησία τους σε δυσμενείς κλυδωνισμούς, συμπεριλαμβανομένης μιας λιγότερο ευνοϊκής διαφοράς επιτοκίου-ανάπτυξης. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη πρόσθετοι παράγοντες: αφενός, οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, που συνδέονται συγκεκριμένα με κρατικές εγγυήσεις, αποτελούν πρόσθετη πηγή κινδύνου· αφετέρου, η βελτιωμένη διάρθρωση του δημόσιου χρέους που επιτυγχάνεται ιδίως μέσω της παράτασης της μέσης ληκτότητας των τίτλων, και ο αναμενόμενος θετικός αντίκτυπος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αποτελούν παράγοντες μετριασμού των κινδύνων. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την εξαιρετική αβεβαιότητα στις οικονομικές προοπτικές, την οποία δημιούργησε ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και τις προκλήσεις που προκύπτουν από τα αυξημένα επίπεδα πληθωρισμού.

4. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, μακροπρόθεσμα, και εφόσον οι πολιτικές παραμείνουν αμετάβλητες, αρκετά κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν, σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, υψηλούς κινδύνους, κυρίως λόγω των προβλεπόμενων αυξήσεων των δαπανών λόγω δημογραφικής γήρανσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω των τρωτών σημείων που συνδέονται με τα αυξημένα επίπεδα δημόσιου χρέους. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τις σημαντικές προκλήσεις για τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών που συνεπάγεται η δημογραφική αλλαγή.

5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους μπορεί να δυσχεράνουν την οικονομική ανάπτυξη, να μειώσουν την ικανότητα των κρατών μελών να παρέχουν αντικυκλική σταθεροποίηση σε περιπτώσεις περαιτέρω οικονομικής ύφεσης, και ενδέχεται να συνεπάγονται αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις ιδιαίτερα στο εσωτερικό της ευρωζώνης.

6. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι στα πορίσματα της έκθεσης του 2021 για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα ζητείται να εφαρμοστούν, μόλις το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, δημοσιονομικές πολιτικές που να αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων, ιδίως προκειμένου να επιτευχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η εφαρμογή των προγραμματισμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και σύμφωνα με τις εκδιδόμενες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ειδικές ανά χώρα συστάσεις, θα αποτελέσει καίριο στοιχείο για τη μείωση των κινδύνων δημοσιονομικής διατηρησιμότητας. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι ο κατάλληλος συνδυασμός πολιτικών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων δημοσιονομικής διατηρησιμότητας θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενίσχυση της ανάπτυξης, την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών —μεταξύ άλλων μέσω της μεταρρύθμισης των συστημάτων συνταξιοδότησης, υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας—, καθώς και στη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι για να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της κλιματικής αλλαγής απαιτείται από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν στον δημοσιονομικό σχεδιασμό τους όλο και περισσότερο υπόψη τις επιπτώσεις της, παράλληλα με αποτελεσματικές πολιτικές μετριασμού και προσαρμογής.

7. ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ την ανάγκη να συνεχίσουν να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα πολιτικής σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών που επικρατούν σε κάθε χώρα, παράλληλα δε να αποφευχθεί η εφαρμογή μέτρων που αντιστρέφουν ήδη αναληφθείσες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της διατηρησιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η λήψη περαιτέρω μέτρων για την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, μεταξύ άλλων με την προώθηση της μεγαλύτερης σε διάρκεια και υψηλότερης συμμετοχής στην αγορά εργασίας και με την αποφυγή της πρόωρης εξόδου από αυτήν, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της εξέλιξης του προσδόκιμου ζωής κατά τον σχεδιασμό των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

8. ΖΗΤΕΙ ΑΠΟ τα κράτη μέλη, ιδίως εκείνα που αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο στον τομέα της διατηρησιμότητας μεσοπρόθεσμα, για την περίοδο μετά το 2023, να ασκήσουν δημοσιονομική πολιτική που να στοχεύει στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση αξιόπιστης και σταδιακής μείωσης του χρέους και δημοσιονομικής διατηρησιμότητας μεσοπρόθεσμα μέσω σταδιακής εξυγίανσης, επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να λάβουν υπόψη τα πορίσματα της έκθεσης στις αναλύσεις τους, τις επακόλουθες απαιτήσεις πολιτικής και τις συστάσεις στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Οι εν λόγω στρατηγικές και εξελίξεις σχετικά με τη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών θα εξακολουθήσουν να παρακολουθούνται τακτικά από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, μεταξύ άλλων με την ενσωμάτωση στην αξιολόγησή τους τυχόν νέων εξελίξεων στις μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες, τις δημοσιονομικές πολιτικές και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, κυρίως στους τομείς των συστημάτων συνταξιοδότησης, υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας.

9. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προβεί στην τακτική εμπεριστατωμένη συνολική αξιολόγηση της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών έως τις αρχές του 2025, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας τις επικαιροποιημένες προβλέψεις δαπανών που σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση στην προσεχή έκθεση του 2024 για τη δημογραφική γήρανση, και να ενημερώσει εγκαίρως τα αρμόδια προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου σχετικά με τις συναφείς αναθεωρήσεις της υποκείμενης μεθοδολογίας της ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους. Καλεί, επίσης, την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να βελτιώσει περαιτέρω τις μεθοδολογίες αξιολόγησης της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών και να συνεχίσει τις εργασίες της, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, για την ανάλυση των δημοσιονομικών κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να επικαιροποιεί τακτικά την αξιολόγηση της διατηρησιμότητας στο ενδιάμεσο (μέσω της έκθεσης «Debt Sustainability Monitor»). Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή και η Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής θα πρέπει να υποβάλουν έκθεση στο Συμβούλιο βάσει της εμπεριστατωμένης συνολικής αξιολόγησης.
